

KANCELARIA ADWOKACKA

JERZY M. CICHOSZ

ADWOKAT

ul. Wojska Polskiego 47, 78-200 Białogard,
kom.: 604 094 861, kancelaria.cichosz@interia.pl

Białogard, dnia 18 kwietnia 2022r.

Trybunał Konstytucyjny
al. Jana Christiana Szucha 12a
00-918 Warszawa

Skarżąca: E D

dalej zwana „Skarżącą”

reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru

adw. Jerzego Cichosza z Kancelarii Adwokackiej w Białogardzie,

ul. W. Polskiego 47/1, 78-200 Białogard (nr wpisu: 75/97)

SKARGA KONSTYTUCYJNA

Działając w imieniu skarżącej jako pełnomocnik ustanowiony z wyboru, na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm. – (dalej Konstytucja RP) oraz art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019r. poz. 2393), **wnoszę o:**

1. stwierdzenie niezgodności przepisu art. 194i i art. 194j ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. (Dz. U. z 2020r. poz. 1222) o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej ustawa emerytalna) z następującymi przepisami konstytucyjnymi: art. 2, art. 32 ust. 1 i ust. 2 w zw. z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, statuującymi zasadę równego traktowania obywateli i nie dyskryminowania ich w życiu publicznym,
2. zasądzenie zwrotu kosztów postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w trybie art. 54 ust. 2 ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym powołanej wyżej.

PODSTAWY SKARGI KONSTYTUCYJNEJ

1. Orzeczenie naruszające prawa i wolności Skarżącej.

„Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej”

Tak brzmi jedna z podstawowych zasad ustroju Państwa Polskiego wyrażona w art. 2 ustawy zasadniczej.

Konstytucja w art. 79.1 stanowi, że każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawach zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

Przepisy będące przedmiotem skargi konstytucyjnej stanowiły podstawę wydania prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w S _____ w sprawie o sygn. akt _____, do którego została wniesiona apelacja od niekorzystnego dla Skarżącej wyroku Sądu Okręgowego w K _____ w sprawie o sygn. akt _____. Skarżącej nie przysługiwały dalsze środki zaskarżenia z powodu wartości przedmiotu sprawy poniżej _____ zł uniemożliwiającej wniesienie skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego (art. 398² § 1 k.p.c.) wobec czego wydanie przez Sąd Apelacyjny prawomocnego orzeczenia wyczerpało drogę prawną, która przysługiwała Skarżącej w normalnym trybie instancji.

2. Zaskarżony przepis ustawy.

Przepisy art. 194i i art. 194j ustawy emerytalnej dodane zostały do ustawy emerytalnej w następstwie korzystnego dla osób rocznika 1953 wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019r. w sprawie o sygn. akt P 20/16 po pytaniu prawnym Sądu Okręgowego w S _____ że art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej w zakresie, w jakim ma zastosowanie do urodzonych w 1953 kobiet, które przez 1 stycznia 2013r. nabyły prawo do t. zw. wcześniejszej emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

Skarżąca przed sądami obu instancji zmierzała do wykazania swojego interesu prawnego przez zakwestionowanie sposobu wyliczenia jej emerytury powszechnej wskazując na wady decyzji jej dotyczącej organu rentowego, który w decyzji z dnia _____ maja 2015r. wskazał, że „podstawa obliczenia emerytury podlega pomniejszeniu o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Skarżąca niezależnie od rygorów dotyczących sporządzenia skargi konstytucyjnej dołącza ten dokument do skargi dla wykazania, iż została dotknięta niekonstytucyjnym przepisem mającym bezpośredni związek z obniżeniem jej w sposób bezprawny przynależnej emerytury.

A nadto, że optymalizacja finansów państwa nie powinna odbywać się kosztem grup społecznie najsłabszych, do których z całą pewnością należą emeryci i renciści.

3. Naruszenie konstytucyjnych wolności i praw.

Nowelizacja ustawy emerytalnej nie wykonała wyroku Trybunału Konstytucyjnego ponieważ wyrok ten nie dzieli kobiety rocznika 1953 na kategorie w zależności od daty złożenia wniosku o przejście na emeryturę, tylko wprowadza sztuczny podział na różne grupy rocznika 1953 i segreguje w ten sposób uprawnione osoby.

Cytowany wyrok TK oznaczał, że wszyscy ubezpieczeni urodzeni w 1953r. i pobierający wcześniejszą emeryturę mogli wystąpić o ustalenie prawa do emerytury powszechnej bez pomniejszenia podstawy jej obliczenia o kwoty pobranych wcześniej emerytur tak aby zagwarantować jednolite przeliczenie emerytur dla całego rocznika 1953. Tym bardziej, że pierwotna decyzja ZUS była niezgodna z Konstytucją RP i świadczenie to jako niższe od wcześniejszej emerytury, nigdy nie było wypłacone. A zatem nie można twierdzić o „przejściu na emeryturę” ubezpieczonej w 2014r.

Tak więc pomimo tego, że TK zwrócił uwagę na konieczność wprowadzenia przez ustawodawcę regulacji gwarantujących jednolite zasady zwrotu świadczeń, w rzeczywistości podzielono kobiety z rocznika 1953 na trzy grupy, to jest:

1. Te, które po ukończeniu 60. roku życia złożyły wniosek o emeryturę powszechną i zamrożono im kapitał początkowy oraz składki, odliczono pobrane emerytury wcześniejsze, a w istocie pozostawiono im emerytury na tych samych zasadach, co powoduje, że po przeliczeniu zyskują one mało korzystne podwyżki i wyrównania, bądź żadne,
2. Te, które nie składały wniosków w ogóle (w tym wypadku podwyżki i wyrównania są po przeliczeniu bardzo korzystne),
3. Te, które będąc na wcześniejszej emeryturze dodatkowo pracowały – również po osiągnięciu wieku powszechnego, nie zyskują nic, bądź przeliczenia są minimalne.

Takie rozwiązanie jest niezgodne z konstytucyjną zasadą równości, która nakazuje traktować podmioty podobne w sposób jednakowy, bez zróżnicowań zarówno faworyzujących, jak i dyskryminujących.

A także jest rażącym naruszeniem zasady ochrony praw słusznie nabytych, wywiezionej z ogólnej zasady państwa prawnego.

Zasady, która nakazuje aby organ państwowy (a także ustawodawca) traktował obywatela z zachowaniem pewnych minimalnych reguł uczciwości (lojalności), co oznacza że przepisy prawne nie mogą zastawiać pułapek (w niniejszym wypadku na Skarżącą) i nie może dochodzić do sytuacji, aby organy państwowe nadużywały swojej pozycji względem obywateli.

Tak więc, zmiana przepisów od 1 stycznia 2013r., to jest od momentu w którym ustawodawca wprowadził mechanizm potrącania kwot pobranych już świadczeń emerytalnych przy ustalaniu kwoty świadczenia przysługującego po osiągnięciu wieku emerytalnego, miała dla ubezpieczonej charakter nagły i niespodziewany przez co naruszyła zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasadę bezpieczeństwa prawnego jednostki (art. 2 Konstytucji RP).

4. a. Stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich z kwietnia 2021r. skierowane do Wicemarszałek Senatu RP,
- b. Interpelacja grupy posłów z listopada 2020r.,
- c. Odpowiedź na interpelację sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej,
- d. Odpowiedź Rzecznika Praw Obywatelskich z grudnia 2019r. skierowane do Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Nowelizacja ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. od początku jej obowiązywania spowodowała liczne głosy krytyczne doktryny i kontrowersje najwyższych organów państwa, a także rozbieżne orzecznictwo sądów powszechnych, krytyczne uwagi doktryny, że ustawodawca próbując ograniczyć koszty rekompensat i nie zważając na rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego wprowadził jeszcze więcej zamieszania dzieląc uprawnionych na różne grupy o czym wyżej.

Na etapie legislacyjnym, Rzecznik Praw Obywatelskich w piśmie z grudnia 2019r. do Przewodniczącego Komisji Ustawodawczej Senatu RP sugerował w celu uniknięcia rozbieżności, które mogłyby mieć negatywny wpływ na wysokość emerytury zasadność dodania przepisu określającego sposób przeliczenia (ponownego ustalenia) emerytury oraz doprecyzowanie zasad wypłaty wyrównania tak, aby ustalić wysokość emerytury powszechnej dla wszystkich według zasad dotyczących pierwszorazowego wniosku przy zastosowaniu aktualnych parametrów przyjętych do wyliczenia (waloryzacja stanu konta i kapitału początkowego, długość dożycia). Szerszej wykładni stanowiska, Rzecznik Praw Obywatelskich dokonał w piśmie do rąk Wicemarszałka Senatu RP określając, iż realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego napotykała na wiele trudności sygnalizując problem z realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie tylko w zakresie ustalania wysokości emerytury bez niekonstytucyjnego pomniejszenia określonego w art. 25 ust 1b ustawy emerytalnej, ale również w kontekście innych parametrów ustalania wysokości świadczenia takich jak waloryzacja składek i kapitału początkowego oraz średnie dalsze trwanie życia.

Rzecznik Praw Obywatelskich nadto podniósł, że w ocenie skarżących ustawodawca nie zagwarantował jednolitych zasad zwrotu świadczeń należnych uprawnionym, a taką rekomendację zawarł Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku.

UZASADNIENIE

1. Stan faktyczny.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K , decyzją z marca 2021r. odmówił Skarżącej prawa do ponownego przeliczenia emerytury powszechnej, w uzasadnieniu wskazując, iż w wyniku wznowienia postępowania emerytalnego zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2019r. (P 16/20) przyznano Skarżącej prawo do emerytury powszechnej od marca 2014r., której wysokość została obliczona bez pomniejszenia o kwoty dotychczas pobranych wcześniejszych emerytur, a mimo tego przyznana jej następnie emerytura decyzją z maja 2021r. jest świadczeniem nadal mniej korzystnym od dotąd pobieranej emerytury wcześniejszej.

Organ rentowy, a następnie sądy obu instancji nie zauważyły jednak, że w decyzji ZUS z maja 2015r. zawarto wyraźny zapis, iż „**Podstawa obliczenia emerytury podlega pomniejszeniu o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur, w wysokości przed obliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne**”.

Późniejsze decyzje ZUS z maja 2019r. i z marca 2021r. posługują się wprawdzie terminem „i oblicza jej wysokość (emerytury) od postawy obliczenia nie pomniejszonej o kwoty pobranej wcześniejszej emerytury...”, ale tym samym organ rentowy popadł w wewnętrzną sprzeczność raz stwierdzając o pomniejszeniu podstawy emerytury o kwotę pobranych emerytur wcześniejszych by następnie wbrew oczywistemu faktowi sobie zaprzeczyć, że podstawa emerytury nie została pomniejszona.

Termin do złożenia skargi konstytucyjnej rozpoczął swój bieg od dnia 1 lutego 2022r, i upłyne w dniu 30 kwietnia 2022r.

Mając powyższe na uwadze, niniejsza skarga została wniesiona z zachowaniem przepisane terminu.

W świetle wskazanych okoliczności faktycznych i prawnych należy uznać niniejszą skargę za uzasadnioną i tym samym zasługującą na przyjęcie oraz nadanie biegu postanowieniem Trybunału Konstytucyjnego.

ADWOKAT

Jerzy Cichosz

Załączniki:

1. odpis wyroku Sądu Okręgowego w K z sierpnia 2021r. sygn. akt ,
2. odpis pisma „wykonanie zobowiązania Sądu Okręgowego” w K z czerwca 2021r.
3. apelacja Skarżącej z września 2021r.
4. odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w S z stycznia 2022r. sygn. akt ,
5. wniosek z grudnia 2021r. o rozpoznanie sprawy przed Sądem Apelacyjnym w S w składzie trój „ze względu na szczególną zawilgość sprawy”,

6. zarządzenie Wiceprezes Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z grudnia 2021r. o wyznaczeniu składu zawodowego,
7. stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich z .04.2021r.,
8. pismo Rzecznika Praw Obywatelskich z grudnia 2019r. do Przewodniczącego Komisji Ustawodawczej Senatu RP,
9. interpelacja grupy posłów z listopada 2020r.,
10. odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej na interpelację z grudnia 2020r.,
11. decyzja o przyznaniu emerytury z maja 2015r.,
12. pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia skargi konstytucyjnej, przesłania skargi do Trybunału Konstytucyjnego i występowania na rozprawie wraz z opłatą skarbową,
13. cztery odpisy niniejszej skargi wraz z załącznikami.

Otrzymują:

1. Trybunał Konstytucyjny w pięciu egzemplarzach,
2. a/a.